
Analysekompetanse i utvikling- og endringsprosesser

Morten Vedahl
Kommunalsjef oppvekst og kultur

Rakkestad kommune

Hjelpekunst – av Søren Kierkegaard

Om hjelpekunsten

Hvis det i sannhet skal lykkes
å føre et menneske hen til et bestemt sted,
må man først og fremst passe på å finne
ham der
hvor han er,
og begynne der.

Dette er hemmeligheten i all hjelpekunst.
Enhver der ikke kan det,
er selv i innbilning,
når han mener å kunne hjelpe andre.

For i sannhet å kunne hjelpe en annen,
må jeg forstå mer enn han,
men dog vel først og fremst forstå
det, han forstår.

Når jeg ikke gjør det,
så hjelper min mer-forståelse han slett ikke.

Vil jeg likevel gjøre min mer-forståelse gjeldende,
så er det fordi
jeg er forfengelig eller stolt,
så jeg i grunnen
i stede for å gagne han,
egentlig vil beundres av han.

Men all sann hjelpekunst
begynner med en ydmykelse.
Hjelperen må først ydmyke seg under den han vil
hjelpe
og derved forstå,

at det å hjelpe
ikke er å beherske, men det å tjene –

at det å hjelpe ikke er å være den herskesykeste,
men den tålmodigste –

at det å hjelpe
er villighet til inntil videre
å finne seg i å ha urett og ikke å forstå,
det den andre forstår

Noen prinsipper...

Skolen skal skape gode læringsprosesser for elevene

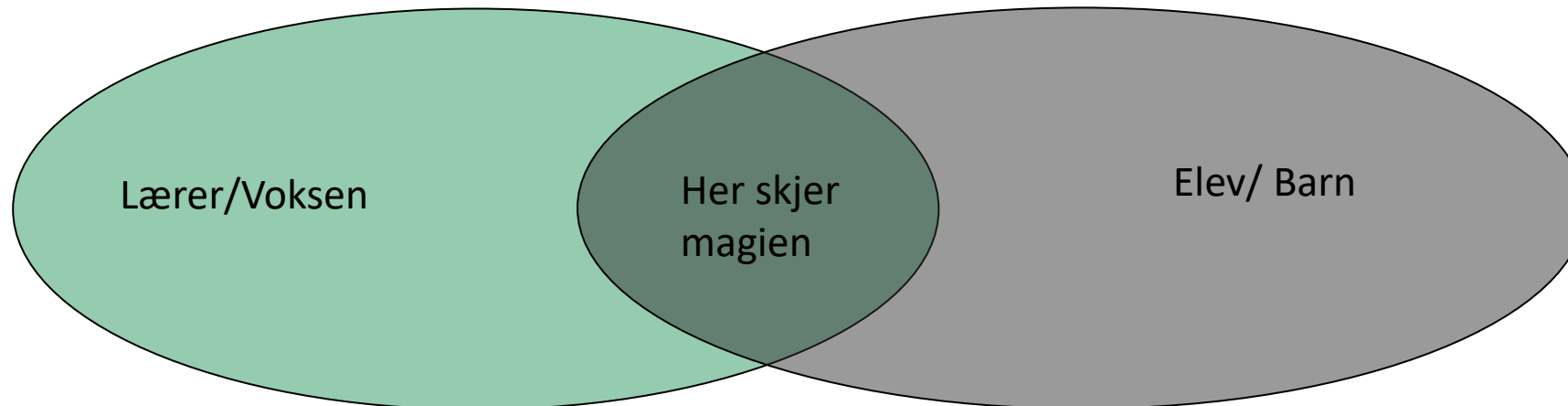
Alle elevene har et læringspotensial/læreforutsetninger

Alle beslutninger skal refereres til om det har noen effekt på elevens læring og utvikling

Skolen har ansvar for **bedre læring for alle**

Det er i relasjon mellom lærer
og elev at LÆRING og
UTVIKLING oppstår

Det er i relasjon mellom voksen
og barn at LÆRING og
UTVIKLING oppstår

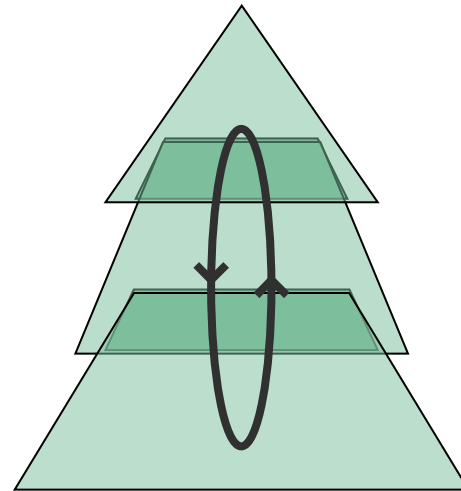

Hvor er vi og hvor vil vi?

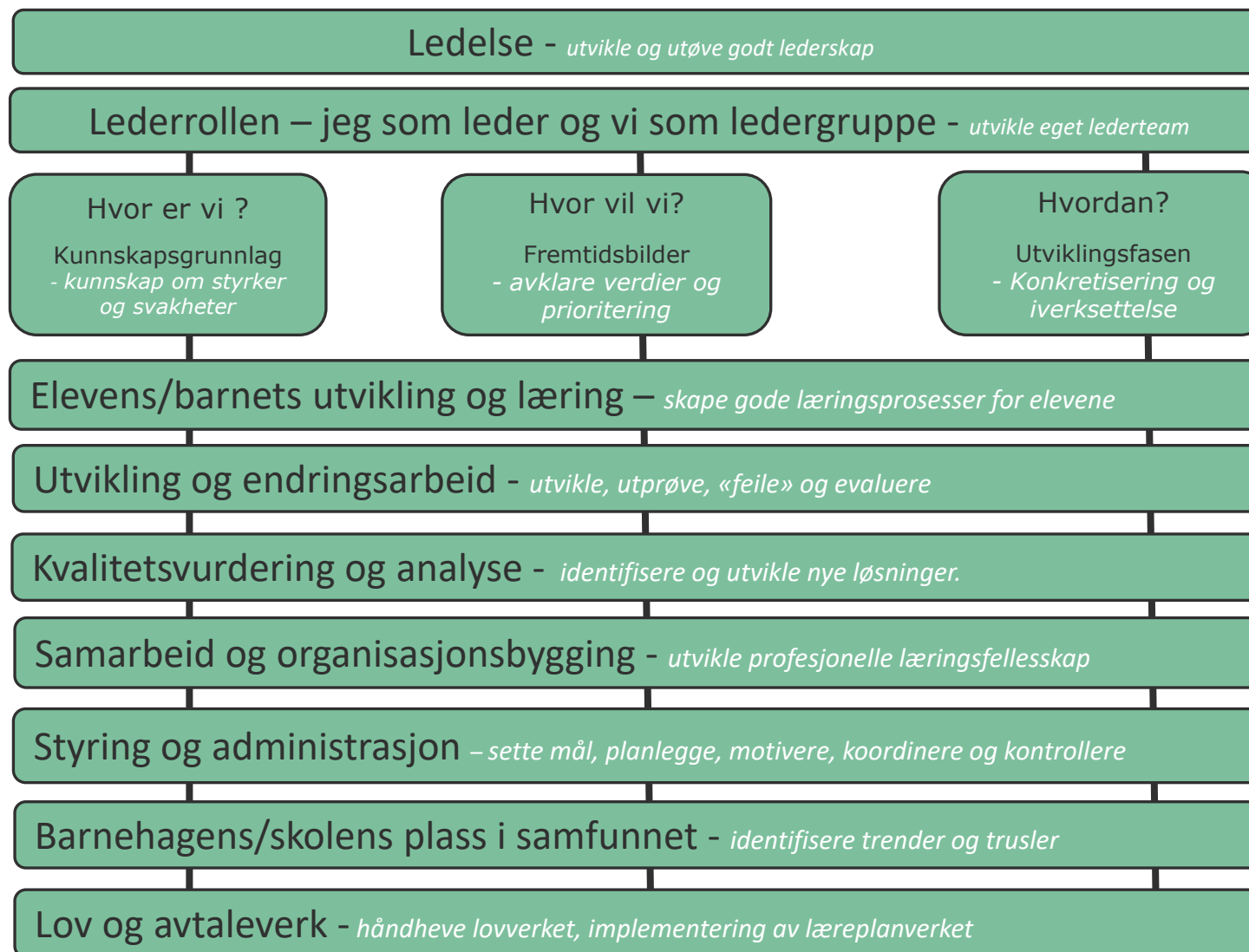
Skal vi lykkes, må vi utvikle en felles erkjennelse av hva som bør endres og hvorfor, og hvordan arbeidet bør gjennomføres

refleksjon – erfaringsdeling – deltakelse

Den som slutter å bli bedre,
slutter å være bra!

Ledelse i fremtidens skole - barnehage

Kvalitetsarbeid

Metodikk og pedagogiske veivalg
Læringsstrategier, verktøy og metoder

Kvalitetsutvikling, lærende organisasjon

Kvalitetsarbeid, kjennetegn på god
praksis

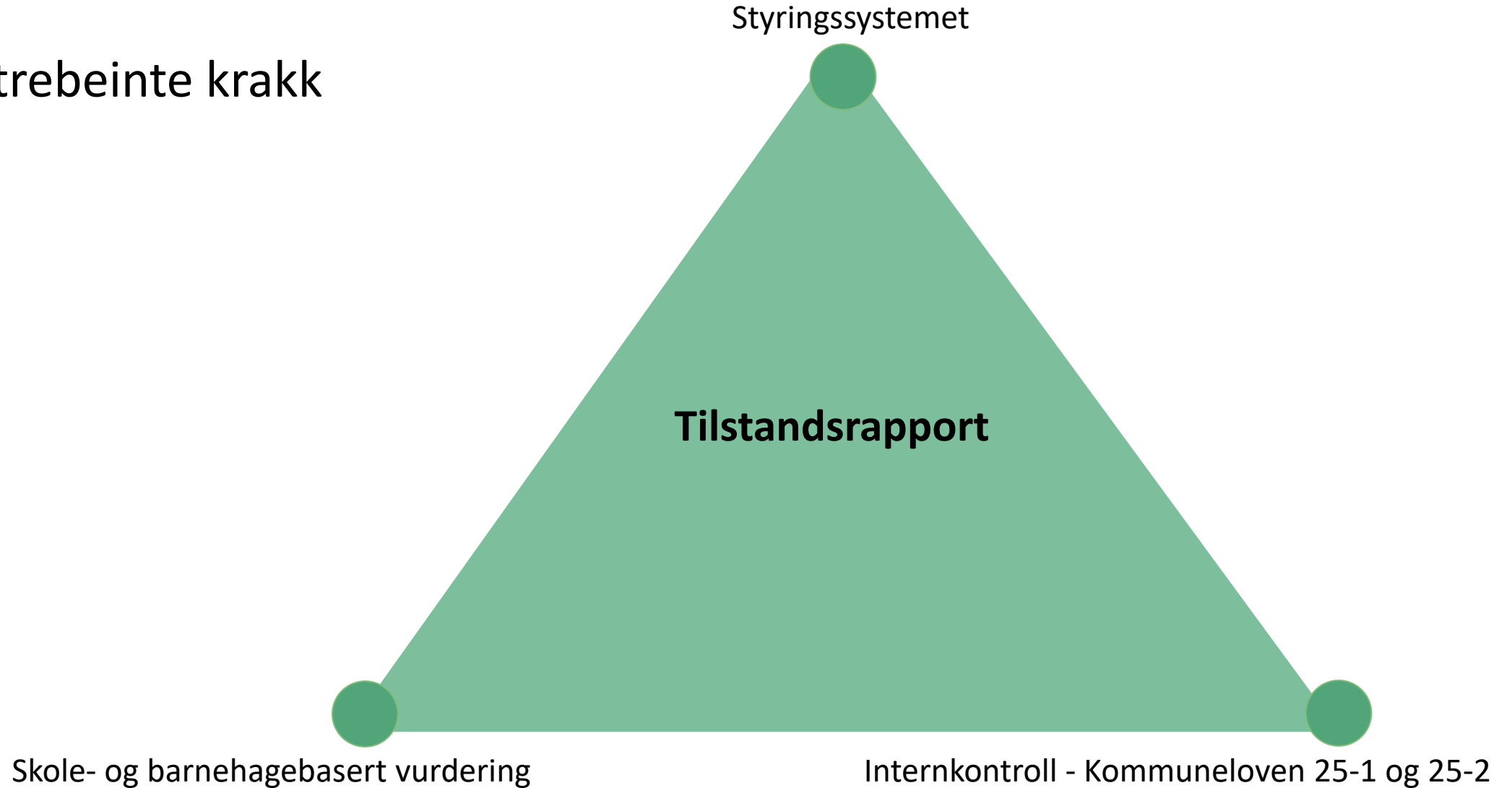
Mål, strategier, virksomhetsplaner, planarbeid

Visjon, verdigrunnlag, holdninger, normer,
læringssyn, elevsyn, profesjonsetikk

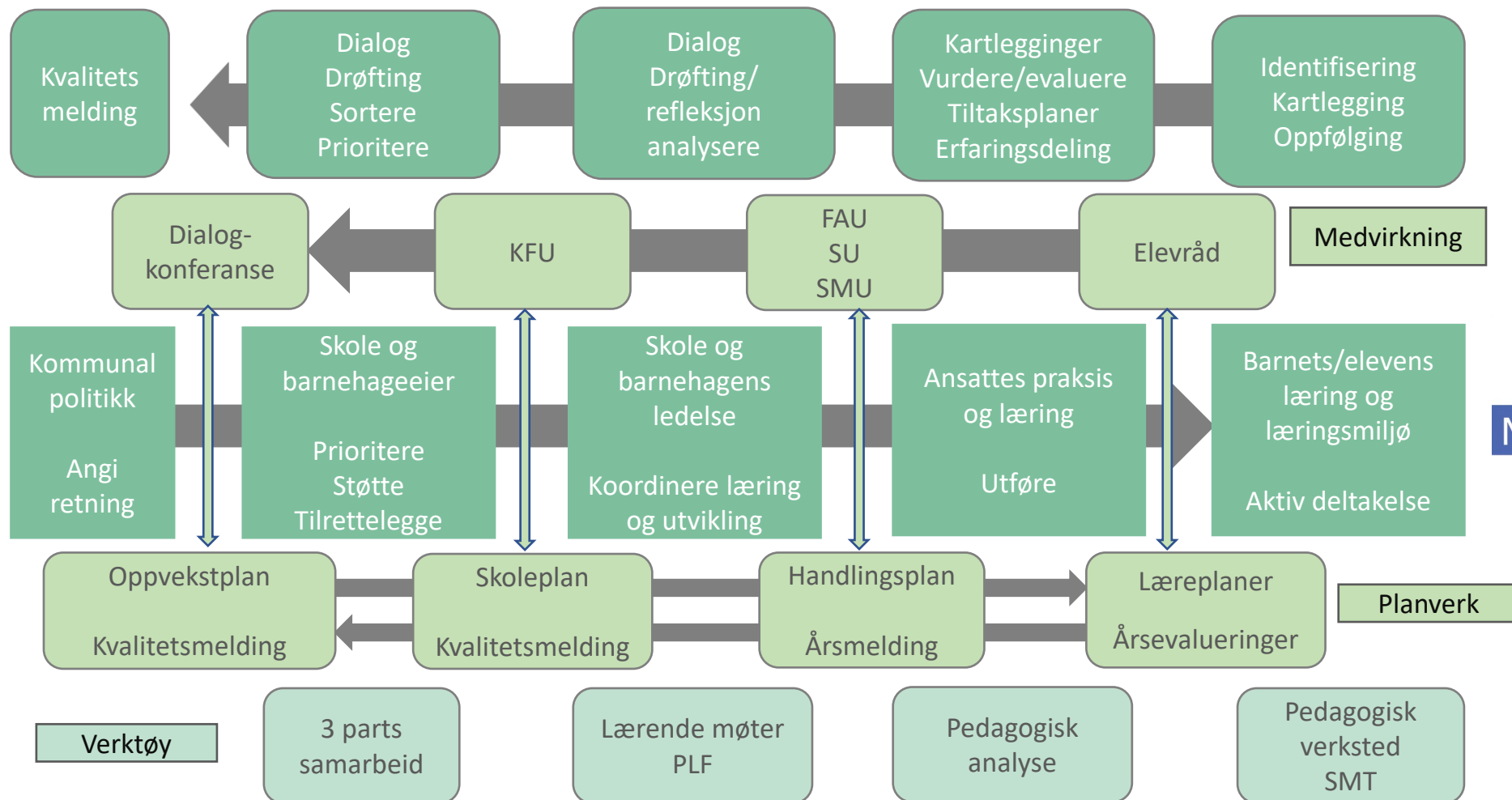
Lover og forskrifter
Styringsdokumenter

Kvalitetsvurderingssystem - bærebjelker i styringssystemet

Den trebeinte krakk

Kvalitetsarbeid

Strategidokument
Prinsipper for utdanningsløpet i X kommune

Kvalitetsarbeid

4 L`er

Læring

Læringsmiljø

Lærerkompetanse

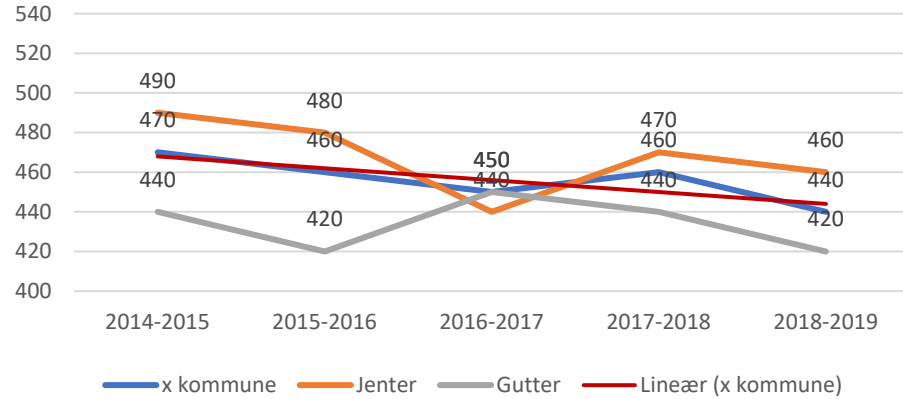
Ledelse

Læring Mål Grunnlagsdokument Kvalitetskriterier	Læringsmiljø Mål Grunnlagsdokument Kvalitetskriterier	Lærerkompetanse Mål Grunnlagsdokument Kvalitetskriterier	Ledelse Mål Grunnlagsdokument Kvalitetskriterier
Grunnlagsdata Statistikk/Resultater	Grunnlagsdata Statistikk/Resultater	Grunnlagsdata Kompetanseplan	Grunnlagsdata
Pedagogisk analyse Drøfting/ refleksjonsarbeid	Pedagogisk analyse Drøfting/ refleksjonsarbeid	Pedagogisk analyse Drøfting/ refleksjonsarbeid	Analyse Drøfting/ refleksjonsarbeid
Brukermedvirkning	Brukermedvirkning		
Handlingsplan	Handlingsplan	Tiltaksdel i Kompetanseplan	Tiltaksdel i Kompetanseplan
Kvalitetsmelding - skolenivå			
Grunnlagsdata Statistikk/Resultater	Grunnlagsdata Statistikk/Resultater		
Kvalitetsmelding for X kommune			
Handlings og økonomiplan – X kommune			

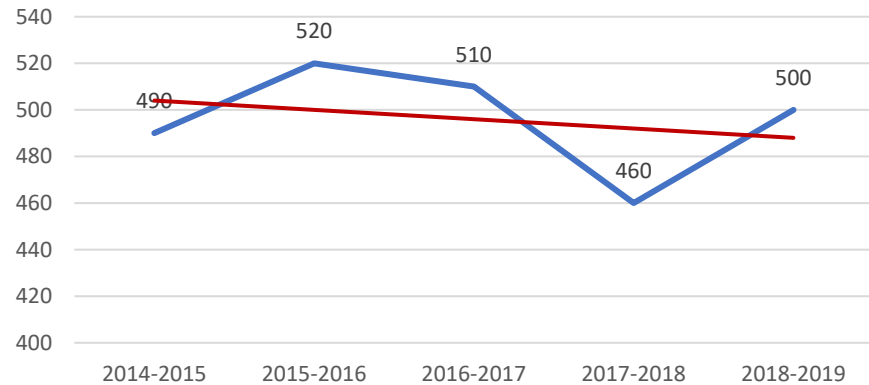

Datagrunnlaget - resultater

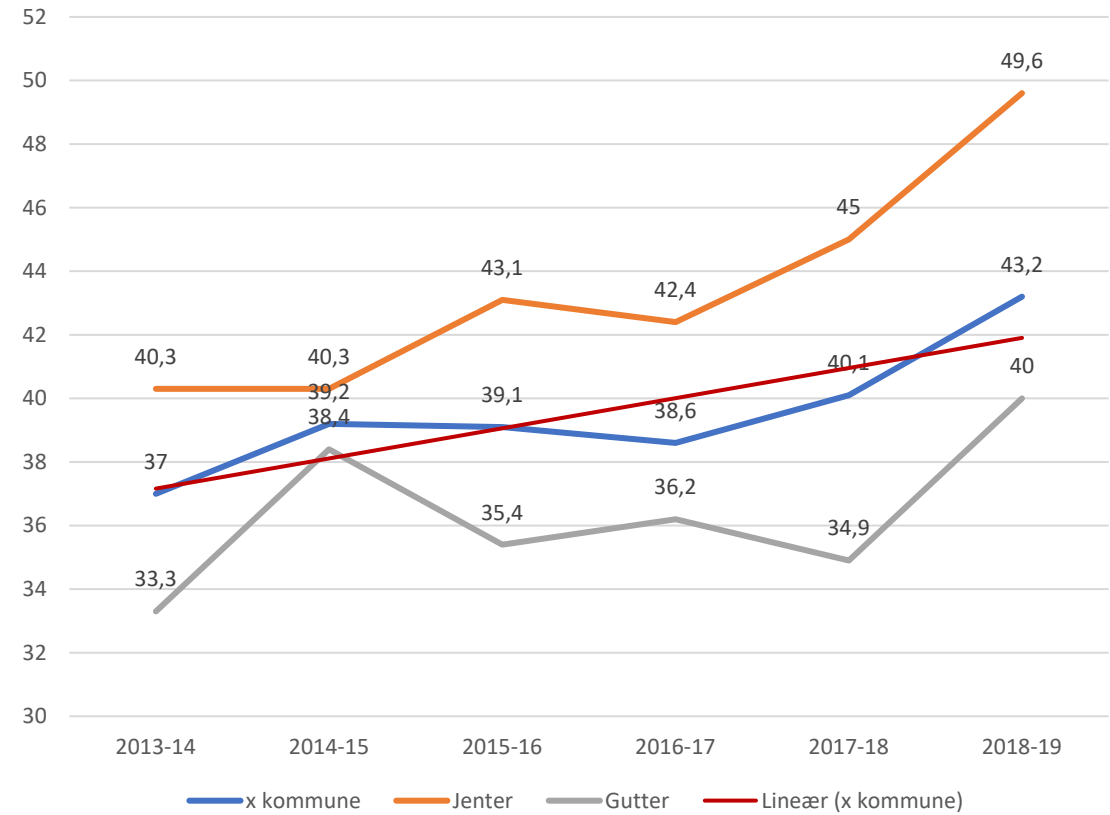
5.trinn NP lesing

8.trinn lesing

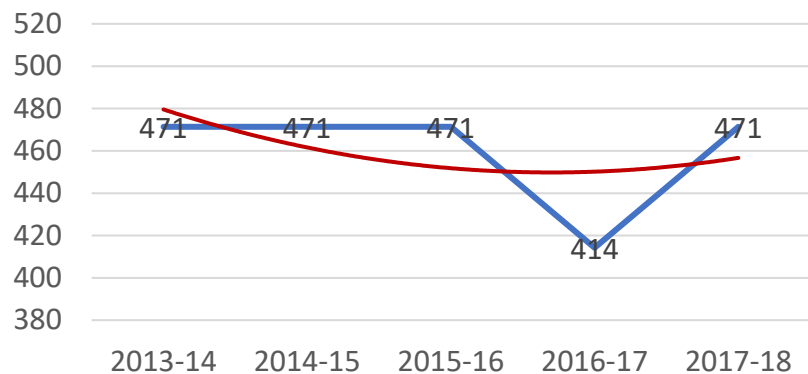

10.trinn Grunnskolepoeng

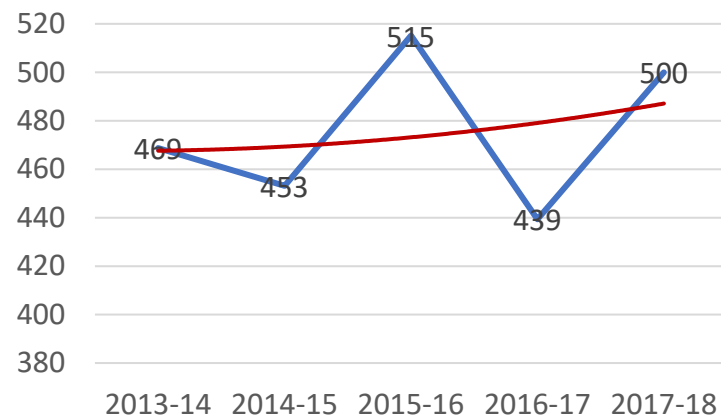

Resultater

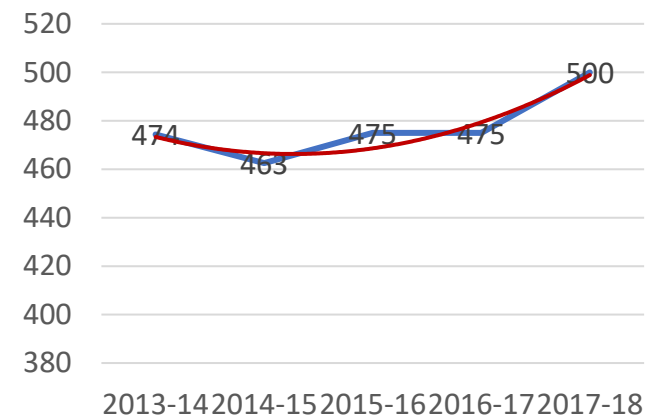
10.trinn - Motivasjon

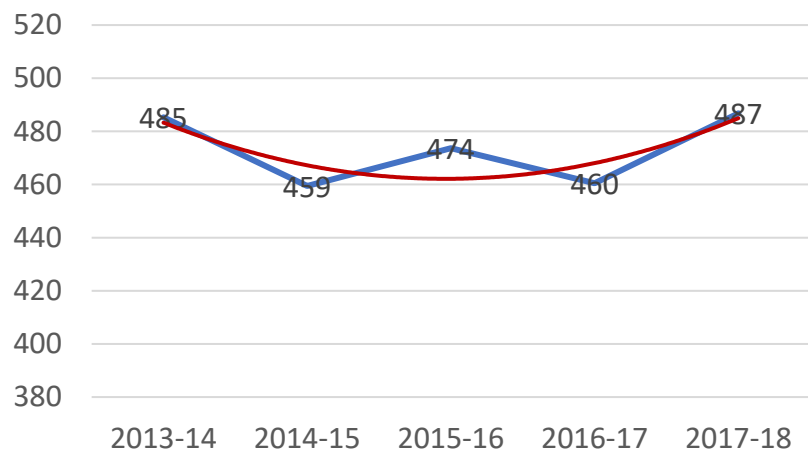
10.trinn - Vurdering for læring

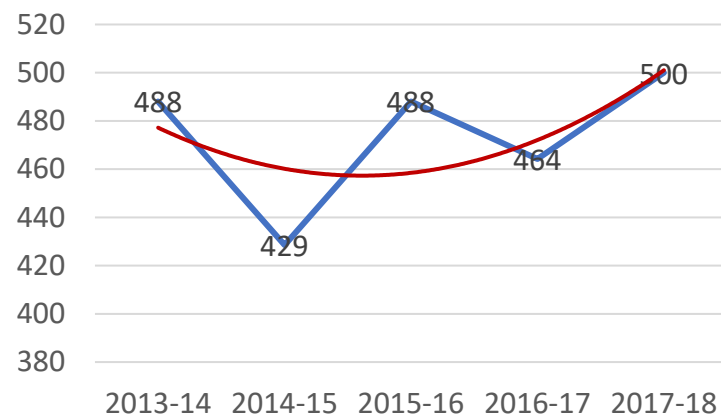
10.trinn - Støtte fra lærer

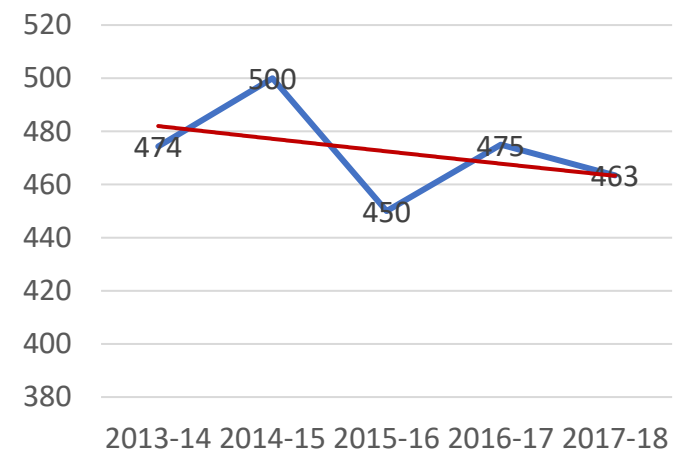
10.trinn - Læringskultur

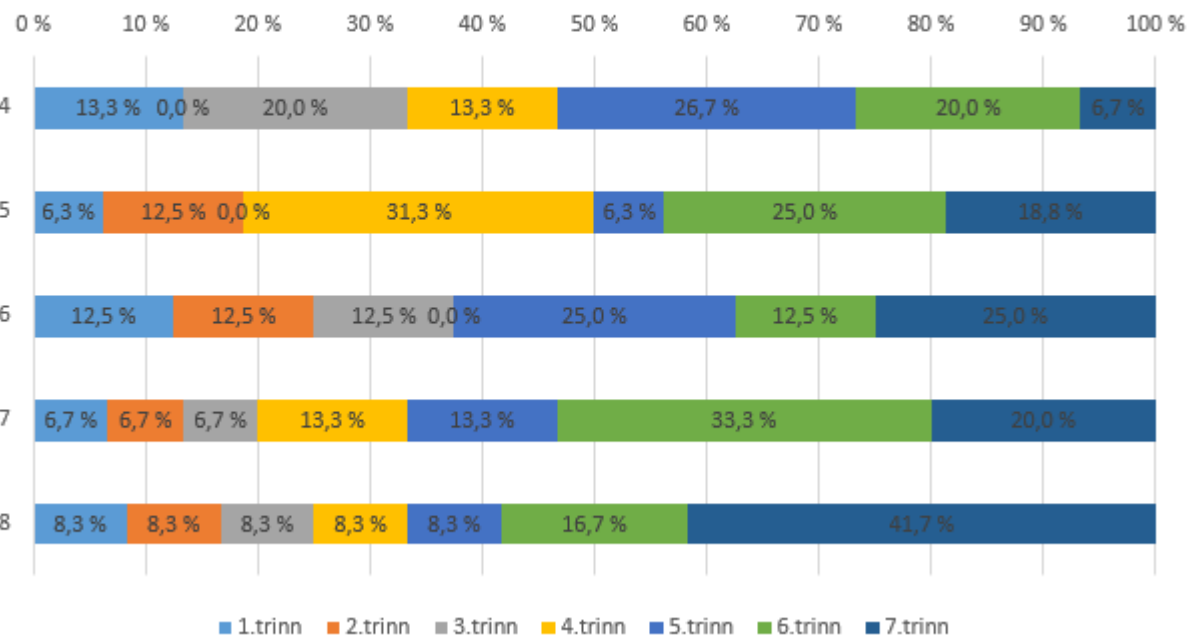
10.trinn - Trivsel

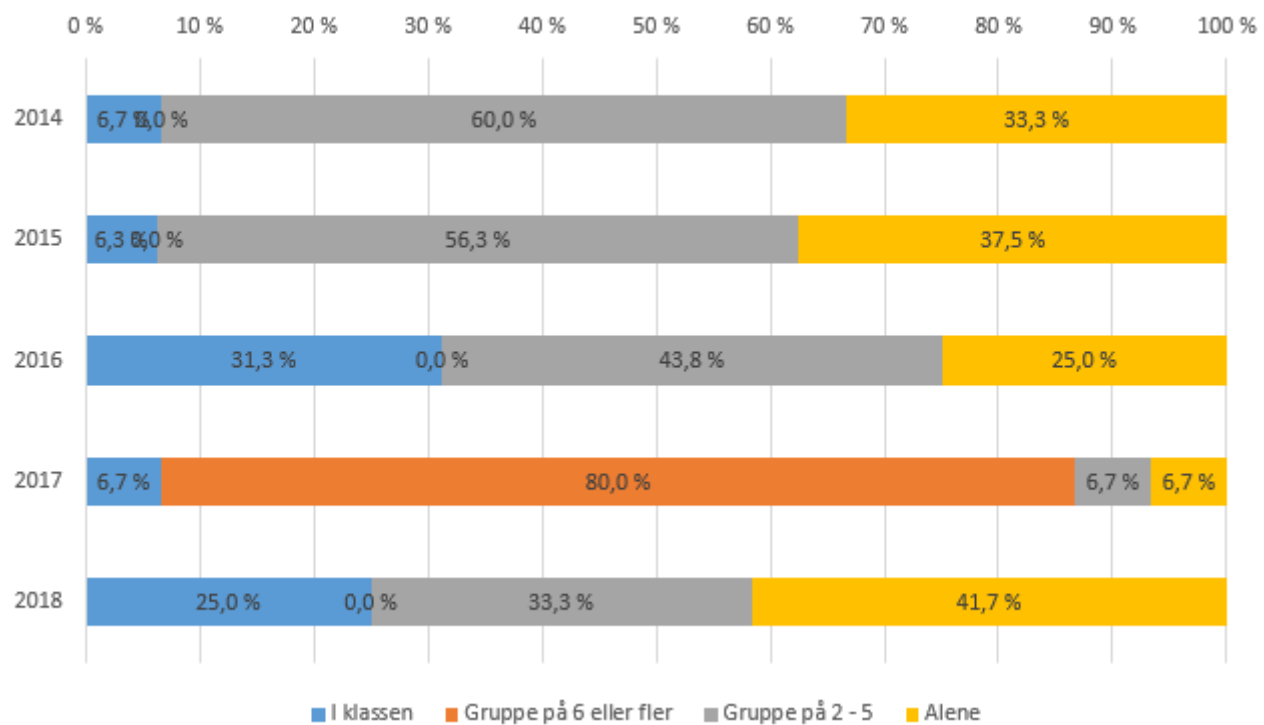
10.trinn - Støtte hjemmefra

Spesialundervisning Fordelt på trinn

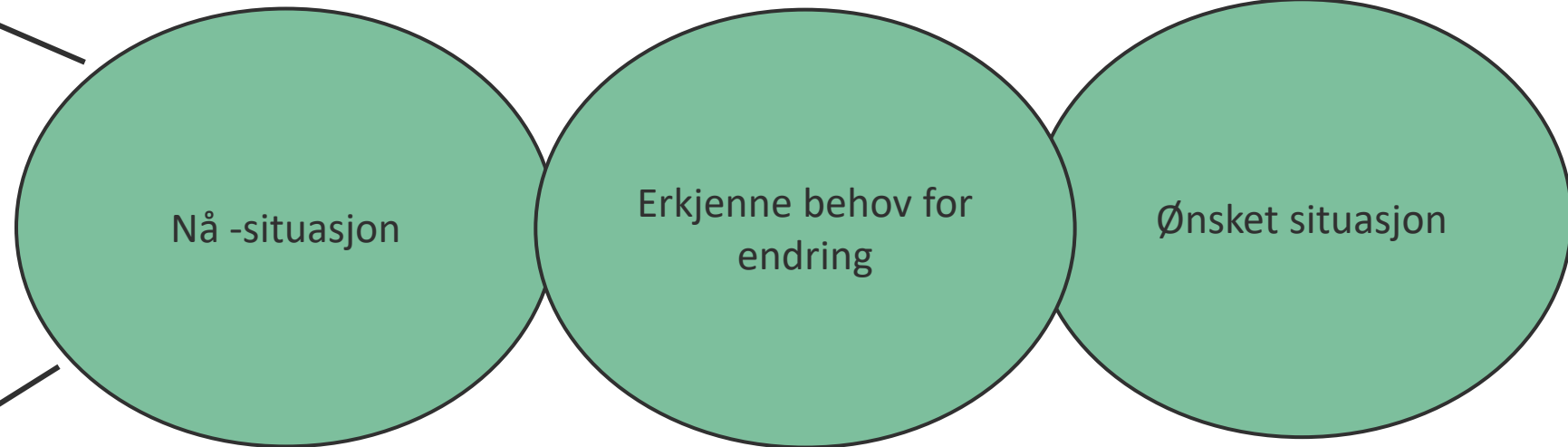

Organisering

Endring

Data om

Nå -situasjon

Erkjenne behov for
endring

Ønsket situasjon

Refleksjoner rundt....

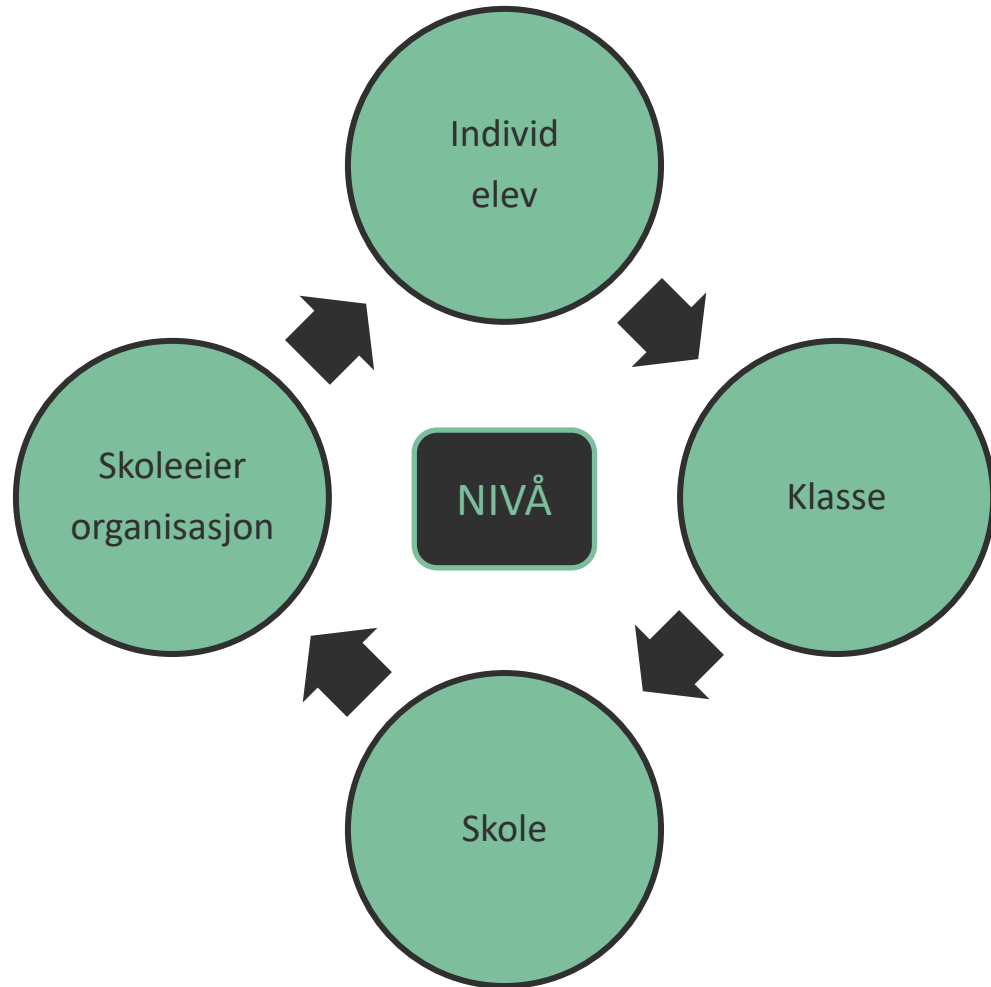
Datagrunnlaget - ståstedsanalysen

18. På vår skole er lærerne bevisste på hvordan de kan motivere elevene i læringsarbeidet				
Ståstedsanalysen 2018/2019 - Sum alle undersøkelser i perioden	60,0%	40,0%	0,0%	
19. Elevene er motivert i læringsarbeidet				
Ståstedsanalysen 2018/2019 - Sum alle undersøkelser i perioden	10,0%	70,0%	20,0%	
24. Elevene får oppgaver tilpasset sitt nivå				
Ståstedsanalysen 2018/2019 - Sum alle undersøkelser i perioden	80,0%	20,0%	0,0%	
25. Skolen vår tilrettelegger for at alle elevene opplever mestring				
Ståstedsanalysen 2018/2019 - Sum alle undersøkelser i perioden	76,2%	23,8%	0,0%	
26. Skolen bruker resultater fra kartlegginger når vi planlegger nye læringsaktiviteter				
Ståstedsanalysen 2018/2019 - Sum alle undersøkelser i perioden	50,0%	50,0%	0,0%	
27. Lærerne følger opp resultater fra kartlegginger og prøver i det daglige arbeidet med hver enkelt elev				
Ståstedsanalysen 2018/2019 - Sum alle undersøkelser i perioden	38,1%	61,9%	0,0%	
28. Når skolen oppdager at enkeltelever har svak faglig progresjon, gis eleven raskt ekstra støtte for å komme over i et positivt læringsløp				
Ståstedsanalysen 2018/2019 - Sum alle undersøkelser i perioden	38,1%	57,1%	4,8%	

Kvalitetsarbeid

KJENNETEGN - RELASJON LÆRER - ELEV	Viktighet 1=lite viktig 2= viktig 3= svært viktig	Vurdering 1 er i svært liten grad 6 i svært stor grad
Lærerne respektierer, tolererer og forstår hver enkelt elev.	2	1
Elevene blir sett og hørt og hver dag	1	2
Lærerne bruker et positivt språk	1	3
Lærerne har klare og realistiske forventninger til elevene	3	4
Lærerne anerkjenner og støtter elevens faglige og sosiale utvikling	2	5
Lærer og elev har gjensidig tillit til hverandre og følger opp avtaler	2	6
Lærerne gir handlingsrettede tilbakemeldinger faglig og sosialt.	2	5
Lærerne lytter og viser interesse for det hvert enkelt barn er opptatt av	2	4
Lærerne viser positive følelser overfor elevene	2	3
Lærerne motiverer og anerkjenner elever gjennom ros og oppmuntring	2	2
Lærerne tydeliggjør forventninger og forutsigbarhet gjennom klare klasseregler	2	1
Lærerne sørger for at elevene respekterer hverandre og godtar forskjellighet	2	1
Lærerne sørger for at elevene kan samarbeide med andre elever	2	1
Lærerne sørger for at elevene tar ansvar og viser medfølelse for hverandre	2	5
Lærerne sørger for at elevene viser positive holdninger og adferd	2	1

Analyse/systematisere/prioritere

Årsakssammenhenger???

Læreplananalyse

Læringsmiljø

Metodikk

Læringsledelse

Relasjonell ledelse

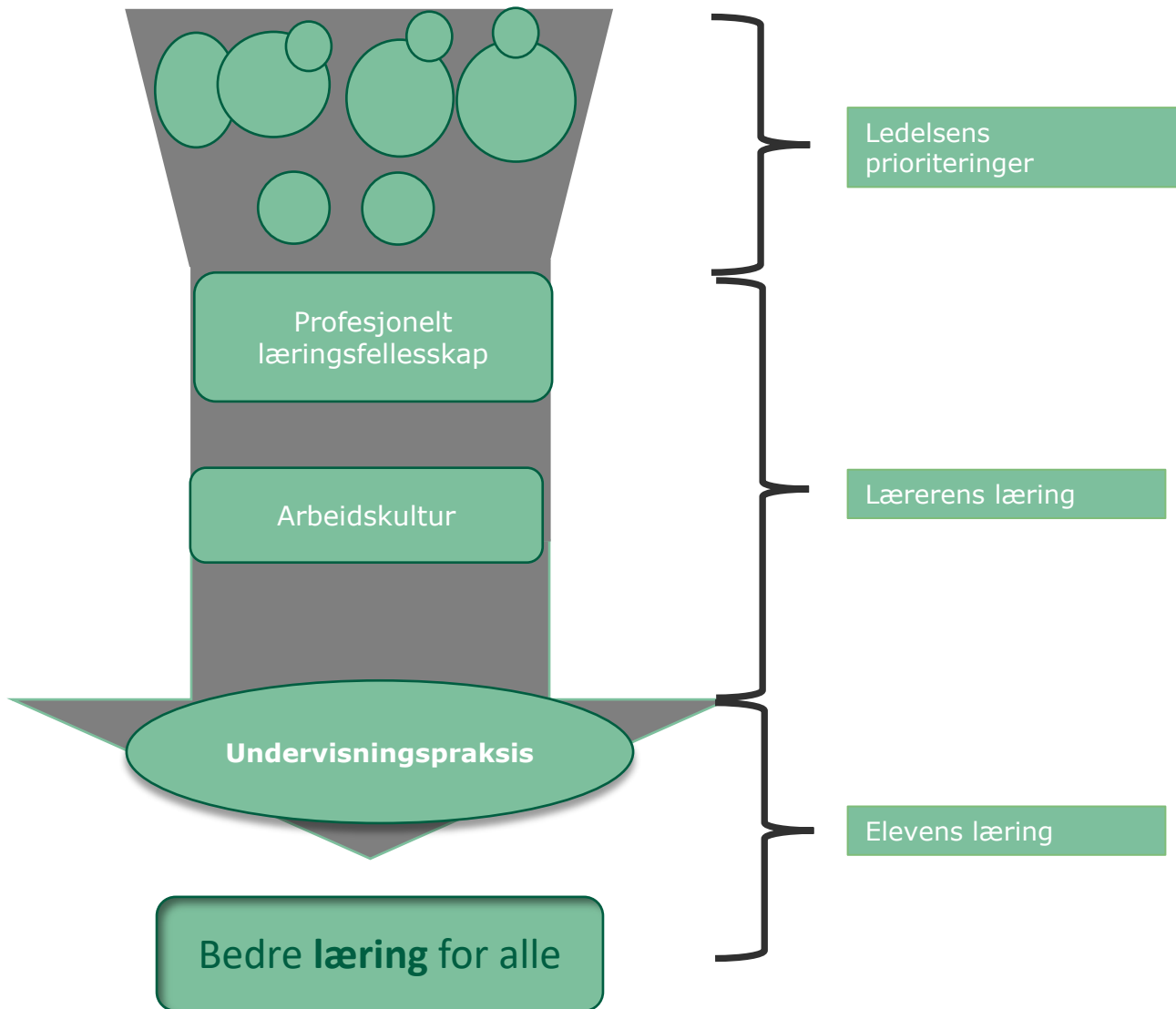
Tilpasset opplæring

Tidlig innsats (IKO – identifisere- kartlegge – oppfølging)

Overganger

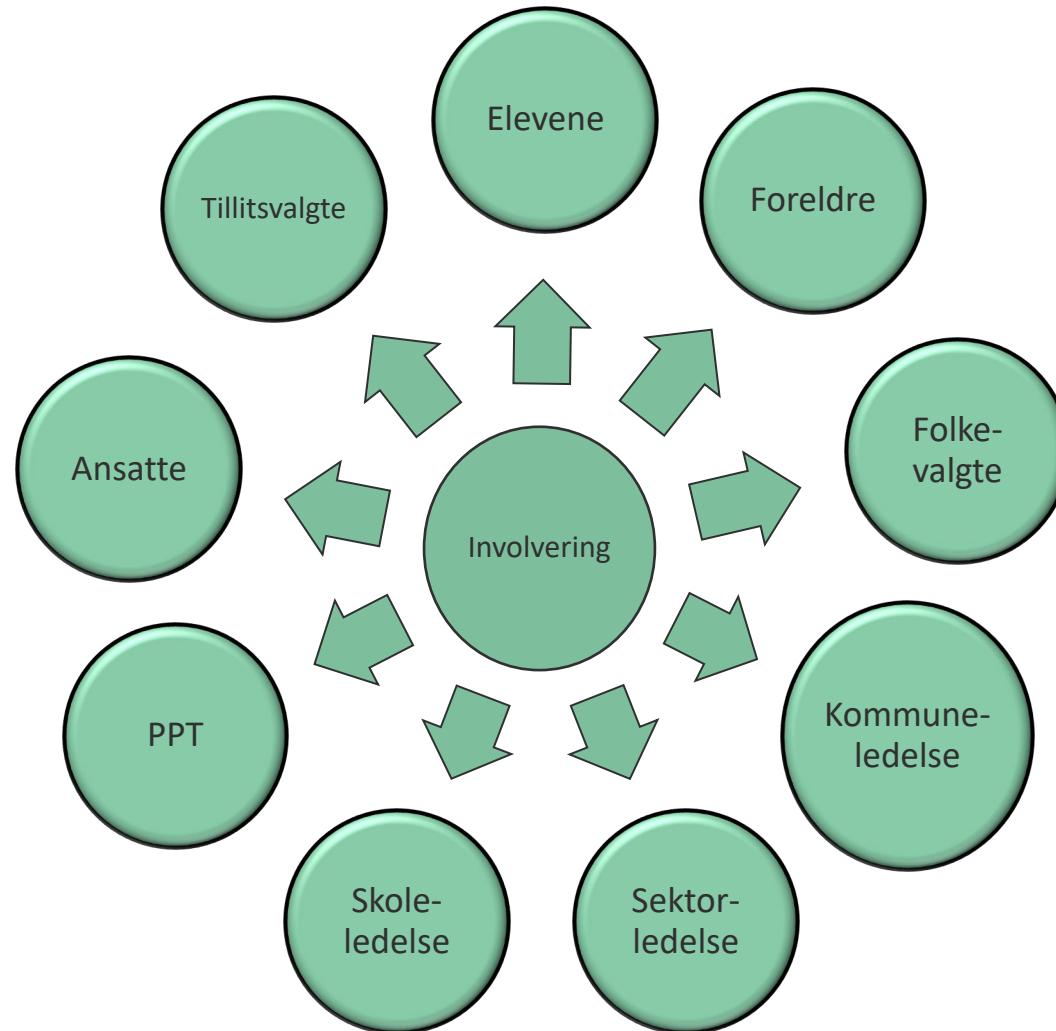
Hjem/skole samarbeid

Lærerkompetanse

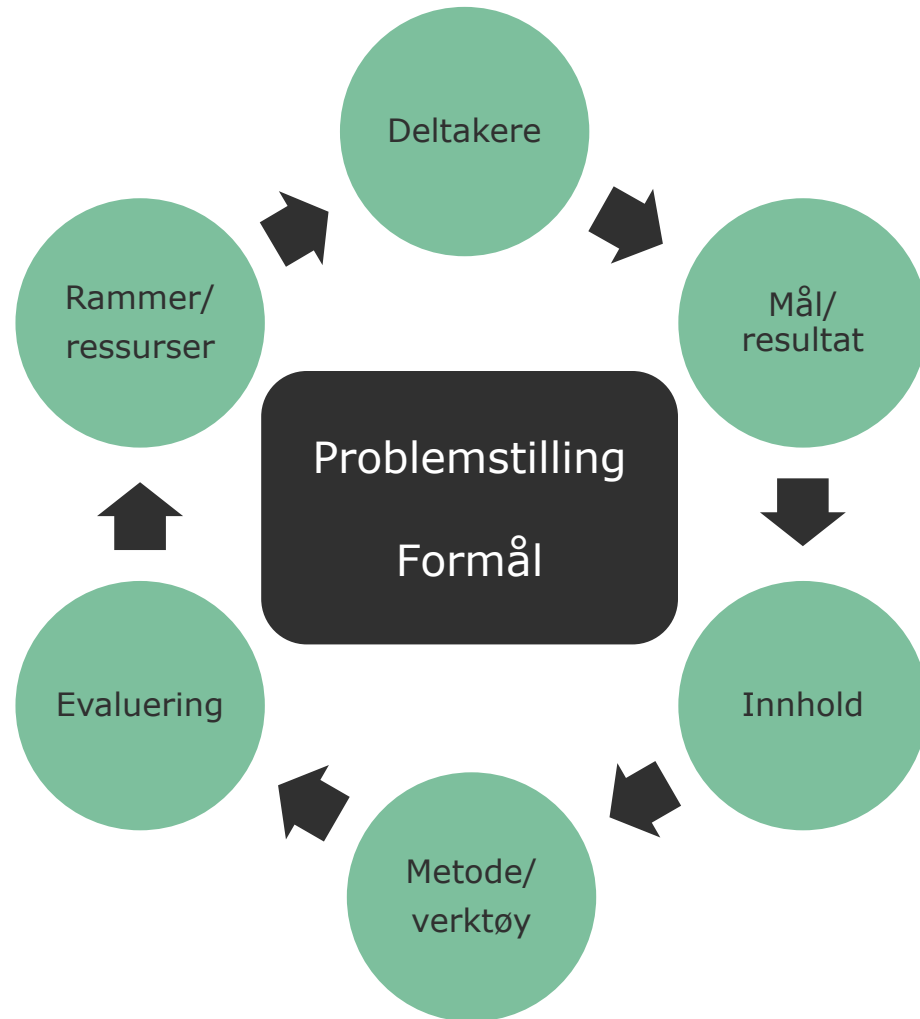

Fremskritt finner man som oftest der hvor mennesker i en bestemt situasjon bestemmer seg for å nekte å adlyde

Involvering av de rette interessentene

Oppstart

Det er viktig å gå på banen for å være best mulig sjøl. Men det er langt viktigere å gå på banen for å gjøre medspillerne gode!

Nils Arne Eggen, lektor og fotballtrener

Prosess

M
E
T
O
D
I
K
K

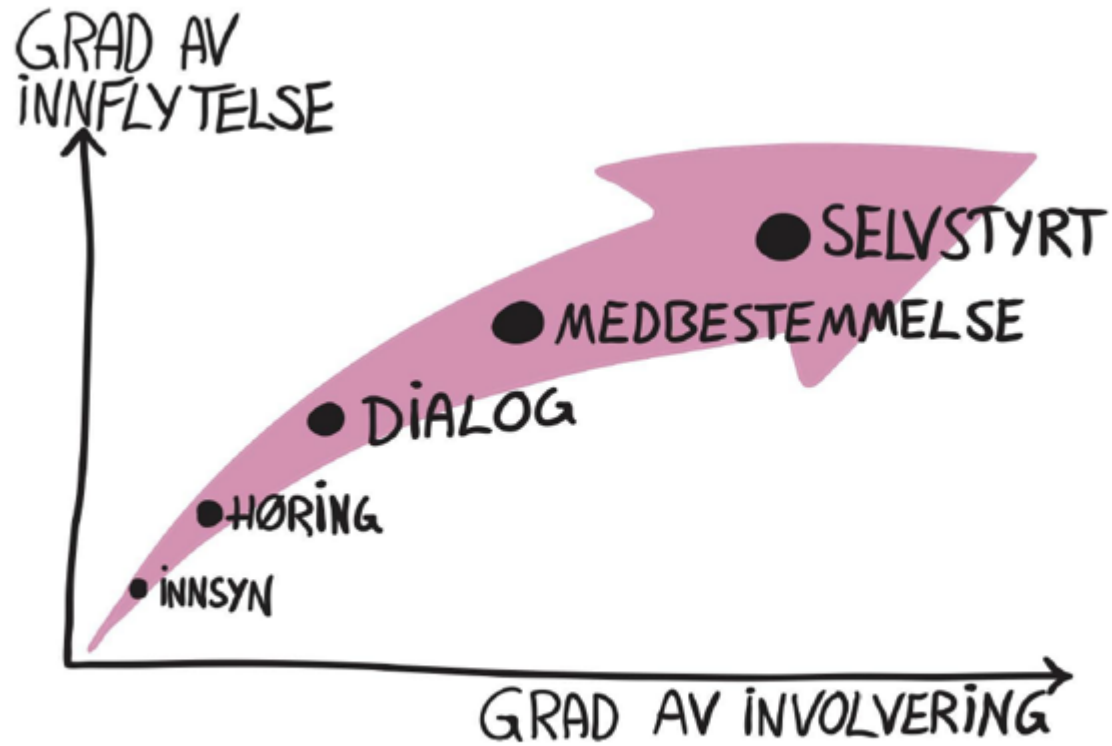
- Hensikt/Formål
- Rammebetingelser
- Problemstilling
- Idemyldring
- Reflektere/drøfte/analysere
- Sortere/systematisere
- Prioritere
- Inspirasjon
- Utarbeide tiltak
- Utprøving
- Oppfølging - deling
- Evaluering

Våre planer aborteres fordi de ikke har et mål. Når vi ikke vet hvilken havn vi beveger oss mot, er vindretningen alltid feil.
- Seneca

Deltakende metoder

grad av involvering og innflytelse

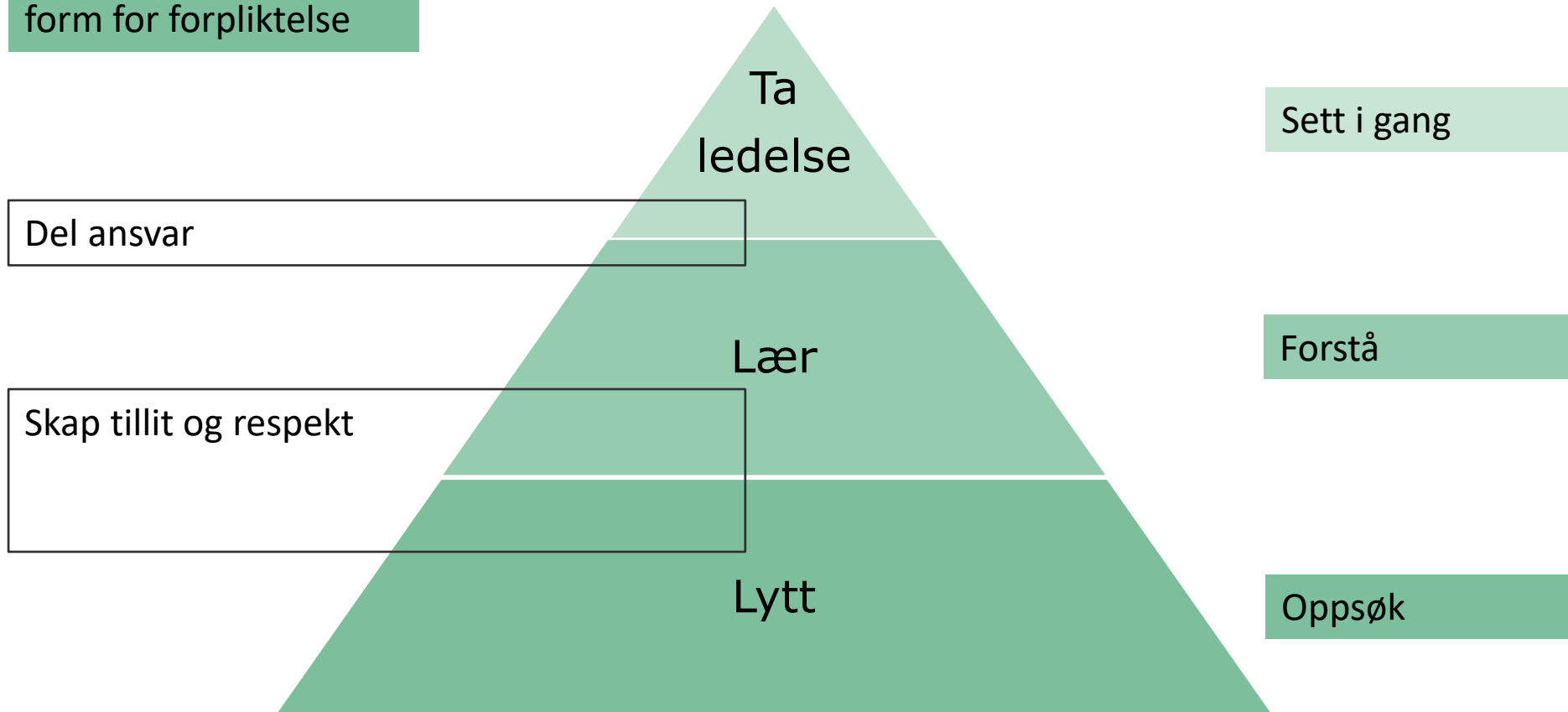

Farner 2008: 23 (forenklet)

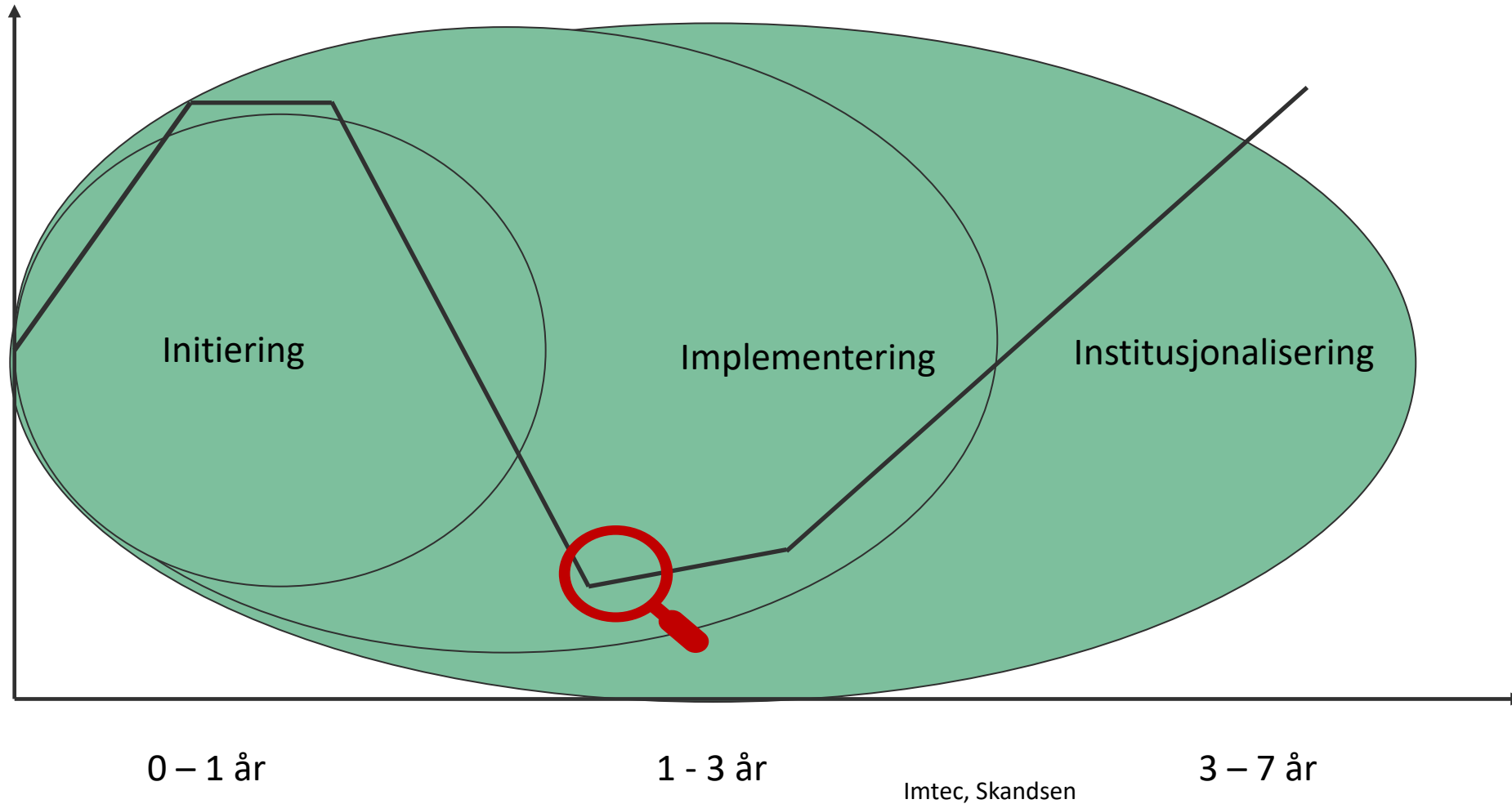

Skolens stemmemodell – lytt, lær og ta ledelsen

Lytting bør være en form for forpliktelse

Endring

«Tett på ledelse» - profesjonelle læringsfelleskap

- Setter tydelig standard
- Har ambisiøse mål for elevene
- Kultur for utprøving og meningsskapning
- Legger til rette for jevnlig samhandling og læring
- Fokus på kontinuerlig forbedring av praksis og system
- Ledere lytter, lærer og stiller spørsmål
- Ledere gir tilbakemelding på det de ser
- Ledere følger opp «løsningene» og følger med på om de virker

Når en nordmann roser en annen, er det ikke godt å si hvem av de to som har det verst.

- Willy Railo

Når du i ettertid ser tilbake på din egen historie,
der du snublet og falt, fant du også gull.

Joseph Campbell